SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 79/07-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 26. apríla 2007 predbežne prerokoval sťažnosť A. Ž., B., zastúpenej advokátom JUDr. J. V., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 398/98 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 63/2006 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. Ž. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2006 doručená sťažnosť A. Ž., B. (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátom JUDr. J. V., B., v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 398/98 a postupom Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 63/2006.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka spolu s ďalšími žalobcami podala 3. decembra 1998 okresnému súdu žalobu, ktorou si uplatnila svoj nárok vyplývajúci z porušenia predkupného práva podľa § 603 ods. 3 Občianskeho zákonníka smerujúcu proti M. S. a J. S. (ďalej len „žalovaní“), ktorá je vedená pod sp. zn. 11 C 398/98.

Sťažovateľka zastáva názor, že v tomto konaní dochádzalo k významným zbytočným prieťahom spôsobeným jednak dlhodobou neodôvodnenou nečinnosťou okresného súdu v období od 16. novembra 1999 (keď okresný súd uznesením prerušil konanie v tejto veci do skončenia konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 19 C 17/99) až do 30. septembra 2005 (keď okresný súd začal v predmetnej veci opätovne konať v merite veci). Uvedená nečinnosť okresného súdu v predmetnom konaní je podľa sťažovateľky spôsobená *„zjavne neefektívnou a pomalou činnosťou súdu pri napĺňaní účelu občianskeho súdneho poriadku, ako aj medzinárodných zmlúv, ktorými je Slovenská republika viazaná“*.

Okresný súd na pojednávaní konanom 6. decembra 2005 v predmetnej veci rozhodol rozsudkom, proti ktorému sťažovateľka podala odvolanie. Krajský súd na pojednávaní konanom 21. júna 2006 uvedený rozsudok okresného súdu potvrdil, toto rozhodnutie však sťažovateľke v lehote 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia nebolo doručené. Uvedeným postupom sa podľa sťažovateľky krajský súd dopúšťa *„… ďalšieho významného zbytočného prieťahu v konaní“*.

Sťažovateľka v rámci ochrany svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru podala predsedovi okresného súdu sťažnosti na prieťahy v konaní (6. mája 2002 a 9. septembra 2003), ktoré predseda okresného súdu posúdil ako

dôvodné. Fotokópie uvedených podaní predložila sťažovateľka ústavnému súdu v prílohách k sťažnosti.

Sťažovateľka žiada, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Postupom Okresného súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 398/98 a Krajského súdu v Banskej Bystrici v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 63/2006 bolo porušené základné právo A. Ž., bytom B. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov ustanovené v čl. 48 ods. 2 prvá veta Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd prikazuje Okresnému súdu v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 398/98 a Krajskému súdu v Banskej Bystrici v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 63/2006 konať bez zbytočných prieťahov.

Ústavný súd ukladá Okresnému súdu v Banskej a Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu spoločne a nerozdielne zaplatili A. Ž., bytom B., primerané finančné zadosťučinenie za porušenie jej základného práva vo výške 120.000,- Sk.

Ústavný súd ukladá Okresnému súdu v Banskej a Krajskému súdu v Banskej Bystrici, aby do 15 dní od doručenia nálezu spoločne a nerozdielne zaplatili náhradu trov konania A. Ž. na účet jej právneho zástupcu, J. V., advokáta, B. “

Právny zástupca sťažovateľky v podaní doručenom ústavnému súdu 24. novembra 2006 oznámil čiastočné späťvzatie návrhu v časti týkajúcej sa vydania príkazu ústavného súdu okresnému súdu a krajskému súdu konať v namietaných konaniach bez zbytočných prieťahov, pretože *„Medzičasom súd sťažovateľke vyhlásený rozsudok doručil...“*.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05). Za zjavne neopodstatnenú je možné považovať takú sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98).

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

Pri predbežnom prerokovaní jeho sťažnosti vychádzal ústavný súd zo svojej stabilizovanej judikatúry, podľa ktorej podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov je odstránenie právnej neistoty (III. ÚS 61/98). Zároveň zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že ochranu základnému právu na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov upravenému v čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd poskytuje len vtedy, ak bola sťažnosť ústavnému súdu podaná v čase, keď k namietanému porušovaniu práva ešte dochádza a nečinnosť orgánu verejnej moci v tom čase ešte trvá (napr. mutatis mutandis II. ÚS 387/06). Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prerokovanie záležitosti v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 20/02).

Zo sťažnosti, z predložených príloh a nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 329/06-50 z 29. marca 2007 (sťažovateľ Ing. Š. Ž., B., v ktorom bolo predmetom rozhodovania ústavného súdu posúdenie postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 398/98 a krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 17 Co 63/2006, t. j. išlo o posúdenie tých istých konaní, ako v tejto sťažnosti) - tie isté konania ako uviedla vo svojej sťažnosti sťažovateľka - zjavne vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (3. septembra 2006) sa vec nachádzala na krajskom súde v dôsledku podania odvolania, a to od vypravenia spisu okresným súdom 8. marca 2006. Sťažovateľka namietala zbytočné prieťahy v konaní okresného súdu, ktorý vo veci samej v čase podania sťažnosti už nekonal. Z uvedeného dôvodu už okresný súd nemohol žiadnym ústavne relevantným spôsobom ovplyvňovať priebeh namietaného konania ani spôsobovať prieťahy v ňom. Sťažnosť sťažovateľky bolo preto v tejto časti potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (m. m. IV. ÚS 219/03, II. ÚS 24/06).

Sťažovateľka ďalej vo svojej sťažnosti uviedla, že krajský súd v odvolacom konaní sp. zn. 17 Co 63/2006 porušil jej základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že rozsudok z 21. júna 2006 nezaslal v súlade s § 158 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku jej právnemu zástupcovi v lehote 30 dní od jeho vyhlásenia.

Podľa § 158 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku ak predseda súdu zo závažných dôvodov nerozhodne inak, rozsudok sa vyhotoví a odošle do 30 dní odo dňa jeho vyhlásenia; vo veciach týkajúcich sa maloletých detí sa rozsudok vyhotoví a odošle do desiatich dní odo dňa jeho vyhlásenia.

Ústavný súd v rámci preskúmania odvolacieho konania pred krajským súdom vedeným pod sp. zn. 17 Co 63/2006 z príloh k sťažnosti a nálezu ústavného súdu č. k. III. ÚS 329/06-50 z 29. marca 2007 zistil, že spis bol krajskému súdu doručený 8. marca 2006 za účelom rozhodnutia o odvolaní podanom žalobcami. Krajský súd v tejto veci uskutočnil dve pojednávania (22. marca 2006 a 21. júna 2006), pričom na druhom z nich v predmetnej veci rozhodol. Okresnému súdu bol spisový materiál v tejto veci aj s rozhodnutím krajského súdu vrátený späť 11. septembra 2006. Na základe pokynu zákonného sudcu z toho istého dňa bolo rozhodnutie krajského súdu vypravené účastníkom tohto konania, resp. ich právnym zástupcom.

Ústavný súd na základe uvedených skutočností zistil, že pri doručovaní písomného vyhotovenia rozsudku z 21. júna 2006 došlo v postupe krajského súdu ku krátkodobej nečinnosti v napadnutom konaní, čo však podľa názoru ústavného súdu nemožno považovať za tak významné, že by to signalizovalo, že došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (napr. m. m. I. ÚS 35/01, II. ÚS 21/01).

Ústavný súd v rámci svojej ustálenej judikatúry viackrát vyslovil, že pojem zbytočné prieťahy obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý nemožno vykladať

a aplikovať len s ohľadom na zákonom ustanovené lehoty na vykonanie určitého úkonu sudcom alebo iným štátnym orgánom. S prihliadnutím na konkrétne okolnosti veci sa ani v týchto prípadoch totiž postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (mutatis mutandis, I. ÚS 11/00).

V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03), alebo ho odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 38/04). Ústavný súd s prihliadnutím na dĺžku odvolacieho konania v spojení s činnosťou krajského súdu v danej veci, nepovažoval postup krajského súdu za taký, ktorý by naznačoval možnosť vysloviť po prijatí sťažnosti sťažovateľky na ďalšie konanie porušenie jej základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť aj v tejto časti vyhodnotil ako zjavne neopodstatnenú.

Sumarizujúc uvedené skutočnosti ústavný súd konštatoval, že tieto nie sú dostatočným podkladom pre prijatie záveru, podľa ktorého by v danom prípade postup okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 398/98 a postup krajského súdu v odvolacom konaní vedenom pod sp. zn. sp. zn. 17 Co 63/2006 signalizoval možnosť porušenia základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ani jej práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto ústavný súd pri predbežnom prerokovaní jej sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Po odmietnutí sťažnosti bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa aj ďalšími návrhmi sťažovateľky (napr. priznanie primeraného finančného zadosťučinenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. apríla 2007